

Indonesië 2011-2012

Deel 5

Het regent nog steeds wanneer we opstaan.

Ons uitje wordt met een uur uitgesteld. De moessonregen komt meestal pas in de middag, maar in de avond- en ochtenduren is wel bijzonder. We hebben toch slecht geslapen vanwege de angst voor mieren in ons bed.

Midden in de nacht krijgen we nieuwe burens onder onze bungalow. Hoewel ze zachtjes te werk gaan, houdt dat ons ook wakker.

Eerst gaan we naar de apotheek. Dewa heeft bij het autorijden een minjak angin, een klein flesje dat hij rolt over zijn nek bij het autorijden. Het ruikt een beetje naar menthol. Dat ontspant de spieren. Peter koopt twee flesjes. Dat zijn de laatste flesjes van de apotheek.

We gaan eerst naar een kleine tempel, yeh pulu. De muren naar de tempel toe zijn met figuren gebeeldhouwd. Eerst worden we door een oud vrouwtje gezegend met water en zij prevelt gebeden uit. Zij heeft lol, want mijn haar wordt

helemaal ingezegend met een gayung water uit de emmer. Ik bedank haar met een sembah en krijg een bloem achter mijn oor. Met kleddernatte haren bekijken we de tempel. Met enige verbeeldingskracht zijn details te zien op een gebeeldhouwde muur van bijna 25 meter lang en 2

meter hoog dat een deel van de rotswand beslaat, met een rand als omlijsting.

Ganesha is duidelijk te herkennen aan zijn olifantenhoofd, de andere scènes uit het dagelijks leven, zoals de jacht, dan met religieuze thema's uit het leven van Krishna. We blijven niet lang genoeg om de muur te bekijken noch een wandeling te maken door de sawah's om naar de Olifantengrot te gaan.

Intussen regent het weer zachtjes en Peter heeft geen plastic zakje bij zich om zijn fototoestel te beschermen.

De volgende is een grotere tempel (Gunung Kawi).

Dewa waarschuwt dat we tig trappen moeten lopen om die te bezichtigen. Een sarong en riem zijn verplicht. De weg daarheen is omringt met allerlei toko's die heel bijzondere koopwaar hebben. De weg daalt af naar een diep dal met een schitterend

uitzicht op de sawah's waarlangs her en der kokospalmen staan. 'Eerst maar de tempel bekijken en dan kom ik wel terug', beloof ik de kooplui. Op weg naar

beneden moeten wij zo nu uitrusten om op adem

komen. Ik rust dan uit bij een van de toko's. Vlijtig haken vrouwen kinderjurkjes

of mooie sjaals en de mannen houden zich bezig met het kerven van mooie figuren in schoongemaakte klapperdoppen. Dewa heeft niets teveel gezegd. Onder aan de trap links doemen de gevels op van vier

graftempels die in de rots zijn uitgehakt en verscholen liggen in diepe nissen van bijna zeven meter hoog. Het gaat om Koninklijke graven uit de 11^e eeuw. Iets verder naar links bevindt zich een wonderlijke kluizenaarswoning, bestaande uit

een paar kleine grotten die in de rots zijn uitgehakt.

Een nirwana van grote beelden omringen ons. Die zijn uitgehouwen in de rotsen. We kijken onze ogen uit. Hoe is het mogelijk om zulke hemels grote beelden te maken? Hier en daar is een kleiner beeld te zien en we dwalen rondjes. Even rust ik uit bij een

bruggetje waaronder water stroomt. Ik maak mij intussen zorgen hoe wij de lange weg terug moeten nemen. Zodra de luitjes ons zien van de toko's, komt de

een na de andere mij uitnodigen om hun waar te bekijken. Ook buiten aan een rek hebben ze de kleding uitgesteld. Lang blijf ik aarzelen om van die schattige kindersokjes te kopen. De eigenaresse haalt verschillende kleurtjes tevoorschijn om een goede keus te maken. Ik maak een praatje met

verschillende kooplui die van klapperdoppen, hele of halve, kunstig uitgesneden kaarslichten maken of voor sfeerlicht. Er is keuze genoeg, van klein tot groot, afhankelijk van de grootte van de klapper.

Uiteindelijk koop ik er een voor mezelf, een niet al te grote.

Bij een optrekje bij de ingang van de trappen naar de tempel zijn wat hangjongeren op een soort plateau. Ik rust daar ook een beetje uit, maar een man aan de overkant wenkt me en biedt mij een stoel aan.

Ietwat uitgeblutst ploffen we in de wagen van Dewa.

Maar neen, de tocht is nog niet ten einde. We gaan naar de Holy Water tempel, de tirta Empul. Deze tempel, een van de heiligste van het eiland, heeft drie binnenplaatsen met fraaie altaren van bont beschilderd houtsnijwerk. Het water voor de openbare baden komt uit een heilige bron.

Natuurlijk wil ik het water in. Wij lopen richting de tempel en een paar mannen overhandigen ons een kleed met een handdoek. Nadat we in ons nakie het kleed hebben omgedaan en onze kleren netjes hebben

opgevouwen in een box die we ook hebben meegekregen, kijken we elkaar een beetje lacherig aan. Wij lijken op monniken met spierwitte benen eronder. De box leveren we in en die wordt

netjes achter slot en grendel opgeborgen. De sleutel met het nummer van de box krijgt Peter om zijn hand.

Langzaam laat ik mij in het water glijden in het ijskoude water om dan naar het eerste beeld te zwemmen dat water spuit.

Dewa roept dat we alle beelden moeten hebben en die zijn er nogal wat. Ik vind het heerlijk van het ene beeld naar de andere te gaan. Bij alle beelden staan

offermandjes met bloemen en ik pak ook maar een bloemetje en doe dat tussen de oren van een beeld. Ik zou zo de rondgang nog een keer willen overdoen. Alles gaat in een serene sfeer en anders dan in een gewoon zwembad waar naar elkaar wordt geroepen of hardop gelachen, vindt het hele gebeuren in stilte plaats. Het

is toch wel een heel gedoe om ons weer om te kleden in een kleine kleedkamer en ons te drogen met één handdoek. Teruggekomen overhandigen wij de

uitgewrongen kleden aan de mannen en de handdoek. Ze vragen er niets voor, maar ik offer toch wel wat geld. Misschien zijn ze ook monniken, maar niet als zodanig gekleed.

‘Waar we nu naartoe gaan’, zegt Dewa, ‘ben ik nog nooit geweest. Maar ja, het staat op je verlanglijstje ibu Mila.’ Tjonge. We gaan naar de Hot Spring, Kintamani vulcano.

We rijden eerst heel wat kilometers op een heel slechte weg. Eerst moeten we 50.000,00 rupia betalen om verder te mogen rijden.

We belanden in een soort maanlandschap. Ik herken het onmiddellijk. Overal enorme keien lava van een vulkaan die ooit hier zijn weg heeft

gevonden. Het stinkt er verschrikkelijk naar vis en een enorme horde vliegen probeert de auto binnen te komen. Dewa schakel de airco uit, want zelfs hierdoor zien ze kans binnen te komen. Wij rijden weer kilometers naar Mag Joost

Weten Waar. De weg slingert naar beneden en, net als we de moed hebben opgegeven en ik tegen Dewa zeg ‘laat maar en laten we keren’ komen we bij een soort restaurant.

Dewa stapt vlug uit de auto vanwege de vliegen. Wij maken de ramen op een kier open om de vliegen een voor een te verjagen. Dewa bestelt een coca cola en voor mij een kopi

Luwak. Hij kan zijn auto namelijk dan op het terrein kwijt van het restaurant. De koffie, heel netjes opgediend met een deksel is heel erg warm en niet te pruimen. Opgewekt deelt Dewa mee dat wij te voet kunnen gaan naar de Hot Spring. Bij de ingang daarvan is een kassa en moet Peter opnieuw betalen.

Hoezo betalen? We hebben bij de ingang van de weg toch ook al betaald? Nu is het zo dat er wegenbelasting wordt geheven wanneer wij in een ander district zijn en de 50.000,00 rupia is daarvoor bestemd. Intussen kijk ik door de spijlen op een zwembad met wat goor water waarin mensen rondjes zwemmen. Ja, hallo zeg.....daar ben ik niet voor gekomen. Met de betaalde kaartjes in mijn hand ga ik terug naar het loket en zeg dat ik geen zin heb om te zwemmen en vraag ik mijn geld terug. Helemaal overdonderd geven ze mij de 150.000,00 rupia's terug.

Een vrouwtje met een kind in een selendang weet de echte Holy Spring te vinden. We lopen op een modderig bemost weggetje met enge trappen achter haar aan. Ergerlijk probeert ze mij zelfgemaakte armbanden te verkopen.' Er komen hier geen toeristen en ik heb geld nodig om te eten', zegt ze.

Bij een onooglijk stinkend vertrek zie ik mensen zich lekker kramas (hun haar wassen) en mandi. Ik griezelen ervan en weet niet hoe gauw ik weg moet komen.

Dewa stelt voor om in een floating restaurant wat te eten om wat bij te komen. Het is een prachtige locatie bij een open water. Op de steiger zijn gezellige zitjes, maar wij verkiezen toch om in het gesloten restaurant, ook op de steiger, wat

te gebruiken, alweer voor de vliegen. Het is heerlijk zonnig weer.

Ik laat de kelner een pakje sigaretten voor mij kopen en hij rent weg met 20.000,00 rupia en komt tijden later hijgend het pakje brengen. Hij heeft er kèmpès benen aan overgehouden, zegt hij nog, evenals het wisselgeld van 10.000,00 rupia.

Ik maak me ongerust dat we niet tijdig terug zijn in Jati Homestay, want ik heb een afspraak met de masseur. Dewa zegt onverschillig dat hij heus wel op mij zal wachten. Inderdaad staat hij er weer met zijn scooter. Ik heb wel een half uur op ibu gewacht, vertelt hij mij onderweg.

Bij vertrek verontschuldigt ik bij de incheckbalie dat het later is geworden en dat ik geen nieuwe afspraak kan maken. Wij gaan naar Java, vertel ik. Oh, arèk

Surobuoyo, zegt ze. Inggi antwoord ik. De masseur geef ik een flinke fooi, want morgen is het zijn vrije dag.

Met Dewa gaan we gedrieën naar het speciale restaurantje waar Peter zich weer bescheurt aan de saté

cumu-cumi.

In de avond zie ik voor het eerst weer een vuurvliegje. Kleine vogeltjes verdringen zich voor een goed plekje in de klapperboom tegen de nadruppelende regen. Toch heffen de cicaden, met tussenpozen, hun koorzangen aan. Het is een zwoele avond.

Al met al is het me een dagje wel geweest en nog niet eerder hebben wij zoveel cultureel opgesnoven in korte tijd.

Wordt vervolgd.

Mila Boom-Schenkhuizen

